

Nr 416.

Av herr **Andersson** i *Falkenberg m. fl.*, i anledning av
*Kungl. Maj:ts proposition, nr 186, med förslag till
ändrad tid för kronouppbörd.*

Kungl. Maj:ts proposition nr 186 med förslag till ändrad tid för kronouppbörd har i pressen blivit betecknad som ett steg i rätt riktning, och man hoppas nu att riksdagen skall hava samma intresse för affärlivet och allmänhetens önskemål inom detta område, som regeringen genom denna proposition visat.

Vid genomläsandet av propositionen finner man även en rätt enig upplutning kring själva idén om kronouppbördens fördelning på två eller flera uppbördsterminer. Det mest framträdande önskemålet synes dock hava varit att få december månad fri från några skatteutgifter. Man har varit enig om att de penningetillgångar, över vilka affärlivet såväl som menige man förfogar, under december månad skall av dem få fritt användas till andra ändamål än skatteutgifter.

Den i ämnet verkställda sakkunnigutredningen har av departementschefen icke ansetts lämplig att nu läggas till grund för reformens genomförande. I avvaktan på vidare utredning i ämnet, har departementschefen stannat vid att nu föreslå uppbördens fördelning på tvenne uppbördsterminer, förlagda till november och februari månader. I fråga om första uppbördens framflyttande till tiden 5—20 november synes i stort sett råda full enighet. Att december månad göres skattefri är ju ett allmänt önskemål. Vad däremot beträffar tiden för andra uppbörden till 1—10 februari, synes en rätt allmän uppfattning häremot hava framkommit. Inom flertalet landskommuner förrättas första kommunaluppbörden under februari månad, och inom städerna under mars, april eller maj månad. En andra kronouppbörd under februari, kommer otvivelaktigt att medverka till en mindre tillfredsställande kommunaluppbörd under samma eller nästpåföljande månad. Statskontoret, kammarkollegium och riksräkenskapsverket erinra också här om och framhålla, att den föreslagna uppbördstiden kommer att föranleda vissa olägenheter för såväl de skattskyldiga som kommunerna. Vissa länsstyrelser och magistrater komma även till samma uppfattning. Styrelsen för svenska landskommunernas förbund avstyrker, att andra kronouppbörd förläggas till februari månad, utan anser att den i stället bör förläggas till april månad. Styrelsen för svenska stadsförbundet avstyrker bestämt

förslaget om februari månad, och påyrkar därest en förändring skall ske, att andra uppbördsterminen framflyttas till maj månad. Styrelsen för svenska landstingsförbundet anser däremot, att en andra uppbördsstämma förlagd till senare tidpunkt, än vad departementschefen föreslagit, skulle från deras synpunkt vara mindre tillfredsställande.

Man finner härav, att om enighet varit rådande om att få december månad fri från skatt och om första uppbördsstämmans framflyttande till november månad, så är förutsättningarna för erhållande av en för alla eller flertalet lämplig tid till en andra uppbördstermin synnerligen små. Här brytas mot varandra statens och kommunernas intressen. Man kan ju förstå departementschefens farhågor för att framflytta andra uppbördsstämman till någon av budgetsårets sista månader, men man måste också förstå och beakta de ekonomiska intressen, som våra kommuner hava att företräda och tillvarataga. Departementschefen anser emellertid att »om en delning av kronouppbörderna är en för de skattskyldiga behöflig och nyttig reform — vilket ganska allmänt förordas — kan den knappast vara menlig för kommunerna som sådana. I varje fall föreligger för närvarande — därest statens intressen skola bliva behörigen tillgodosedda — näppeligen något annat val än att förlägga tiden för andra uppbördsterminen till febrauri månad».

Man ställer sig dock något tveksam inför frågan, om de svårigheter, som denna reform medför för våra kommuner, motsvaras eller uppvägas av de fördelar som de skattskyldiga erhålla. Det kan verkligen ifrågasättas om det för den skattskyldige medför någon verklig fördel att under november månad endast inbetala halva kronoskatten, för att under julmånaden förbruka den andra delen, och sedan under februari månad, anskaffa medel till den återstående delen av kronoskatten. För tjänstemän och fast anställda kan ju detta möjligtvis ordnas utan vidare obehag, men för arbetare i allmänhet och särskilt för dem som äro anställda i s. k. säsongsyrken kommer detta att i många fall medföra till oförmåga att betala påfört skattebelopp. Och säkerligen kommer för kommunerna den första kommunala skatteuppbörden varje år att bliva mindre tillfredsställande.

Kostnaderna för statsverket beräknas av departementschefen till 35,000 kronor. Häruti är endast medräknat vad som skulle erfordras för länsstyrelsernas merarbete. Av postverket beräknad ökad ersättning, c:a 86,000 kronor, samt av häradsskrivareföreningen beräknad merkostnad för ett medelstort fögderi till lägst 1,000 kronor pr år, äro ej medräknade. Som motiv till att postverkets merkostnad ej inberäknats, anföres »ersättningen kan växla avsevärt», och som skäl för att ersättningen till häradsskrivarna ej medtagits, framhålles att »föreningen har dock icke framställt krav på ökad ersättning åt häradsskrivarna». Det synes oss dock vara självklart, att om ett merarbete på sätt i propositionen föreslagits påföres häradsskrivarna, detta måste av statsverket betalas.

Utöver dessa statsverkets åvilande merkostnader medför ett bifall till propositionen en merutgift för magistratsstäderna enligt departementschefens beräkning av cirka 150,000 kronor. Man måste ställa sig mycket reserverad emot departementschefens uppfattning att denna merutgift utan vidare kan påföras städerna i fråga. Det kan väl dock icke vara riktigt att staten beslutar om ändrade grunder för sin egen skatteuppbörd, och så utan vidare dekreterar att en viss grupp av skattskyldiga skall betala de merkostnader, som ett sådant beslut medför. Under alla förhållanden synes det oss självklart att om städerna nu skola betala denna kostnadsökning, så är det skäligt, att uppbördsterminerna ordnas till sådan tid, att städerna icke samtidigt med att de påföras ökade kostnader för *statens* uppbörd också skola se sina *egna uppbördsresultat starkt försämrade*.

Av vad här anförts synes oss sålunda framgå, att ett bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition skulle för våra städer och kommuner medföra svårigheter som knappast kunna uppvägas av de fördelar som tillföras de skattskyldiga. Önskemålet att få december månad skattefri, synes oss kunna erhållas genom att hela skatteuppbörden verkställs under den i propositionen föreslagna första uppbördsterminen, för landet 10—20 november och för stad 5—20 november. Nu synes man emellertid allmänt vara inriktad på en delning i två eller flera terminer. En sådan uppdelning bör dock icke ordnas till de tider som av departementschefen föreslagits. Förutom de olägenheter, som här ovan påvisats att ett sådant beslut skulle medföra för våra kommuner och städer, skulle det giva ytterligare stöd åt den mer eller mindre berättigade uppfattningen, att staten ordnar sin ekonomiska och sociala verksamhet genom överförande till, och på bekostnad av våra kommuner, städer och landsting.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att, därest riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 186 uttalar sig för att uppbörden av kronoutskylder skall verkställas å tvenne uppbördsterminer, riksdagen samtidigt uttalar sig för att *den andra uppbördsterminen icke förlägges under tiden januari—april*.

Stockholm den 10 april 1931.

Anders Andersson,
Faikenberg.

J. W. Mårtensson.

C. Brännberg.

Erik Fast.

